

Vlaams
Parlement

vergadering **C253**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid

van 5 juni 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de federale verplichting voor de gemeenten inzake de lokale integrale veiligheidsceel (LIVC), de handleiding, en het overleg met de deelstaten – 1839 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de federale verplichting voor de gemeenten om een lokale integrale veiligheidsceel (LIVC) op te richten – 1853 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018 – 1934 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de bevindingen van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018 en het bevolkingsonderzoek 'Samenleven in Diversiteit 2017' – 2077 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de invoering van de AVG (algemene verordening gegevensbescherming) bij de lokale overheden – 2097 (2017-2018)	15

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de federale verplichting voor de gemeenten inzake de lokale integrale veiligheidscel (LIVC), de handleiding, en het overleg met de deelstaten – 1839 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de federale verplichting voor de gemeenten om een lokale integrale veiligheidscel (LIVC) op te richten – 1853 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Michel Doomst

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, in het beleid inzake de preventie van gewelddadige radicalisering heeft het lokale niveau een spilfunctie en de lokale integrale veiligheidscel speelt daarbij een cruciale rol. De LIVC zorgt – als multidisciplinair overlegorgaan – voor samenhang tussen preventie, repressie en nazorg. Deze ketenaanpak is daarbij essentieel.

In Vlaanderen neemt 80 procent van de gemeenten deel aan een LIVC. Tot nu toe gebeurde dat op vrijwillige basis, maar de meeste Vlaamse gemeenten namen dus hun verantwoordelijkheid op.

We vernemen via de pers dat de Federale Regering op 27 april beslist heeft dat de deelname aan een LIVC voor de gemeente een verplichting wordt. We hebben in de commissie Deradicalisering al vaak gemerkt dat die LIVC's ook voor Vlaanderen, voor onze bevoegdheden, een belangrijke rol spelen omdat ook welzijnsactoren, scholen enzovoort daarin kunnen worden betrokken.

Minister, is er overleg geweest tussen federaal minister van Binnenlandse Zaken Jambon en zijn collega's van de deelstaten over deze verplichting? Hebt u overleg met minister Jambon over de manier waarop daarover naar de gemeenten zal worden gecommuniceerd, inzonderheid wat betreft de blauwdruk of handleiding van het federale niveau ten geleide van de steden en gemeenten voor de oprichting en de organisatie van de LIVC's?

Op het Vlaamse niveau werd in 2015 in samenwerking met de VVSG een handleiding opgemaakt voor de gemeenten. U hebt gesteld dat deze zou worden geactualiseerd. Wat is de stand van zaken? Werd de actualisering afgestemd op de federale initiatieven?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik heb deze vraag om uitleg al een hele tijd geleden ingediend. Tussen het nieuws dat we toen hoorden en vandaag zal er al een en ander gebeurd zijn. Zoals mijn collega net heeft uitgelegd, gaat het over de eventuele verplichting voor alle gemeenten om een LIVC op te starten. Volgens mijn laatste informatie zou ongeveer drie op de vier gemeenten een eigen LIVC hebben of één in samenwerking met verschillende gemeenten. Dat is goed, maar het kan altijd beter.

Het bericht van minister Jambon dat hij alle gemeenten zou verplichten om daaraan deel te nemen, leek mij dan ook zeer goed nieuws te zijn. Ik had ongeveer dezelfde vragen als mijn collega.

Hebt u overleg met minister Jambon? Hoe evalueert u het initiatief van uw federale collega? Hebt u nog eigen aanvullende regelgevende initiatieven?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, ik ga uw vragen min of meer tegelijk beantwoorden omdat ze natuurlijk elkaar overlappen.

Ik denk dat u weet, zeker de leden van de commissie Deradicalisering en zeker mevrouw Sminate als voorzitter, dat ik altijd voorstander ben geweest van een wettelijke verplichting van de LIVC's. Dat is of kan absoluut een essentieel sluitstuk zijn. Vlaanderen is een goede leerling: de meeste gemeenten hebben nu reeds een LIVC. We ondersteunen die gemeenten ook via de VVSG bij het uitwerken van hun lokale aanpak en aansluitend bij de opstart van een LIVC. De gemeenten die nog geen LIVC hebben, heb ik een tijd geleden aangeschreven met de vraag hier zo snel mogelijk werk van te maken. We kunnen natuurlijk zo veel mogelijk oproepen doen en ondersteuning bieden als we willen, finaal blijft het nog altijd de keuze van het lokaal bestuur zelf.

Ik ben absoluut blij dat dat verplicht wordt, dat het wettelijk wordt opgelegd. Dat kon alleen federaal. Ik ben zeer blij dat de federale collega's daar werk van hebben gemaakt.

Ik ben altijd voorstander geweest van de wettelijke verplichting omdat de LIVC hiermee een overlegstructuur wordt in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek. Dat betekent dat binnen deze overlegstructuur het gedeelde beroepsgeheim van toepassing is. Met andere woorden, en dat is altijd echt wel een van de knelpunten geweest, het doorgeven, het kunnen doorstromen, van belangrijke informatie werd belemmerd door mensen en actoren die plichtsbewust zwaaiden met hun beroepsgeheim. Omdat het hier een overlegstructuur wordt in het kader van artikel 458ter van het Strafwetboek, zullen de deelnemers van een LIVC vrijuit kunnen spreken zonder dat het beroepsgeheim geschonden wordt. Dat is toch wel een zeer goede stap in de juiste richting.

Ik heb over deze kwestie, meer bepaald op 9 februari, een bilateraal overleg gehad met minister Jambon, waar ik mijn standpunt en dat van de Vlaamse Regering heb meegedeeld. Ook met de andere deelstaatsministers vonden dergelijke overlegmomenten plaats. Het is niet aan mij om dat te zeggen, maar ik kan u zeggen dat minister Jambon niet alleen met mij maar ook met de andere deelstaten gesproken heeft. In opvolging hiervan werd eind februari een interministeriële conferentie georganiseerd waar het dossier van de LIVC's werd geagendeerd.

Als men de LIVC's wettelijk gaat regelen, is het belangrijk dat ook rekening wordt gehouden met de actoren die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten vallen, bijvoorbeeld de welzijnsactoren, de onderwijsactoren, VDAB enzovoort. Zij kunnen natuurlijk ook deelnemen aan een LIVC en zijn soms een onontbeerlijke schakel daarvan.

Vlaanderen is van mening dat we de deelname van deze actoren het best kunnen regelen via een samenwerkingsakkoord, als aanvulling op de federale wet. Het overleg over dat samenwerkingsakkoord met de federale overheid en de andere deelstaten is lopende. Dit betekent uiteraard niet dat onze eigen actoren vandaag niet zouden kunnen deelnemen aan die LIVC's. Aangezien het echter een wettelijk verplichtend karakter heeft – ik verwees al naar het artikel in het Strafwetboek over het beroepsgeheim dat opgeheven kan worden – willen we dat ook actoren die louter onder de gemeenschaps- of gewestbevoegdheid vallen, van die voordelen kunnen genieten.

De Vlaamse overheid – in dezen ikzelf – heeft in 2016 naar aanleiding van de federale omzendbrief betreffende de 'foreign terrorist fighters' bijkomende richtlijnen

verstuurd naar al deze actoren. Nu er een wettelijk kader komt, moeten we dit uiteraard sluitend maken zodat ook onze actoren hierin meegenomen zullen worden. Het zou namelijk jammer zijn, collega's, en ik hoop dat jullie die mening delen, mochten die actoren buiten het wettelijk kader vallen. Het zou echt wel jammer zijn als dat zou gebeuren.

Hoe staat het met de handleiding met betrekking tot de LIVC's? Ik heb vandaag nog even contact gehad met mijn federale collega's. Ik kan u meedelen dat de federale overheid wellicht deze week nog de geactualiseerde omzendbrief met betrekking tot de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van 'terrorist fighters' en haatpropagandisten zal verspreiden. Aan deze omzendbrief wordt ook een handleiding toegevoegd over de oprichting en werking van een LIVC. Deze omzendbrief valt onder de omschrijving 'beperkte verspreiding', terwijl die handleiding voor iedereen beschikbaar is. Die omzendbrief wordt dus verspreid onder de lokale besturen. Die handleiding wordt verspreid onder de lokale besturen maar ook onder alle andere actoren. Een ontwerp van deze handleiding, op federaal niveau dus, werd geagendeerd op de interministeriële conferentie waarvoor ik zonet al verwees.

Vanuit Vlaanderen brengen we die handleiding natuurlijk ook mee onder de aandacht. We voorzien niet in een aparte, eigen handleiding. Dat zou dubbelop zijn. Dat zou niet alleen een slechte zaak zijn, maar ook voor verwarring en onduidelijkheid kunnen zorgen bij de lokale besturen. Dat doen we dus niet. Dit was overigens ook zo opgenomen in het geactualiseerde actieplan Deradicalisering, meer bepaald in actie 6.1. We zullen de handleiding waar nodig wel voorzien van bijkomende toelichtingen in functie van de specifieke Vlaamse context. Eenmaal die omzendbrief met die handleiding federaal verspreid is, zullen we die handleiding ook op alle mogelijke Vlaamse websteaks waar ze thuishoort, publiceren.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Mijn voldaanheid is groot, voorzitter, in die zin dat ik een antwoord gekregen heb op al mijn vragen.

Minister, u kon zich vinden in het voorstel om het te verplichten. Dat wist ik al na voorgaande besprekingen in de commissie Radicalisering. U hebt ook de voordelen en het belang ervan geschetst. Ik ben in het bijzonder tevreden over de precisering over de geactualiseerde omzendbrief en de verdere verspreiding die gegeven zal worden aan de handleiding. Ik ben dus een tevreden parlements lid.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Ik kan collega Kennes alleen maar bijtreden. Ik denk ook dat het een heel goede zaak is, wat er allemaal op stapel staat. Ik vond dat we de gemeenten niet alleen moesten aansporen om die tool van LIVC formeel op te richten maar ook in de praktijk te gebruiken. Dat zal niet het geval zijn voor de grote steden. Soms krijg ik wel eens signalen uit meer landelijke gebieden dat ze wel weet hebben van het bestaan van die LIVC's maar dat daar verder bitter weinig mee gebeurt. Dat is natuurlijk een probleem, want die FTF'ers hebben ondertussen ook door dat ze in de grote steden in het oog gehouden worden terwijl dat in de plattelandsgemeenten minder het geval is. Die omzendbrief en de bijhorende handleiding, en uw belofte om daar Vlaamse accenten aan toe te voegen, komen tegemoet aan mijn bezorgdheid. Ik ben dus ook een tevreden parlements lid.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik heb twee kleine bijkomende vragen. Ik ben uiteraard ook zeer tevreden dat er effectief, hopelijk op korte termijn, een wettelijke verplichting op federaal niveau komt. Tijdens de vorige commissie Radicalisering

heb ik daar ook naar gevraagd. U hebt toen ook gezegd dat u een groot voorstander was van die verplichting. Op dat vlak delen we dus allemaal dezelfde mening.

Ik heb toen, iets meer dan een half jaar geleden, ook gezegd dat het goed is dat ongeveer 80 procent van de gemeentes in Vlaanderen een LIVC heeft. Er zijn echter gemeentes waar FTF'ers gedomicilieerd zijn, die geen LIVC hebben. Ik verwees toen naar Zelzate, Deinze, Geetbets en Galmaarden. U zei toen dat u die gemeentes nogmaals aangeschreven had om hen aan te sporen om een LIVC op te richten. Weet u of de vermelde gemeentes waar FTF'ers gedomicilieerd zijn, ondertussen een LIVC opgestart hebben? Zo'n LIVC speelt toch wel een belangrijke spilfunctie in de opvolging van FTF'ers.

Ik heb nog een tweede vraag. Wat u aangaf over het gedeeld beroepsgeheim, is inderdaad heel belangrijk. Het riep namelijk heel wat vragen op dat de veiligheidsdiensten met de sociopreventieve diensten samenzitten in zo'n LIVC. Het was niet duidelijk welke informatie gedeeld mocht of moest worden. Het is zeer goed dat ze nu onder artikel 458ter vallen.

Dit vergemakkelijkt de informatie-uitwisseling.

Ik heb nog een vraag over de sociaalpreventieve aanpak. Tijdens de hoorzittingen hebben we vernomen dat ook organisaties die onder de Vlaamse bevoegdheden vallen, niet aan de LIVC's deelnemen omdat ze niet zeker zijn wat met de informatie zal gebeuren. Ik verwijs in dit verband naar het jongerenwelzijn. Nu er ten aanzien van de gemeenten een verplichting is een LIVC op te richten en er een kader voor het gedeeld beroepsgeheim is, is de vraag of de deelname voor die sociaalpreventieve organisaties verplicht is. Het is immers essentieel dat zij in de LIVC's hun rol opnemen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Sminate, mijnheer Kennes, ik dank jullie voor de lovende woorden.

Mevrouw Kherbache, het begin van uw vraagstelling was ook lovend. Ik zal gewoon op uw twee bijkomende vragen antwoorden. Het is al veel erger geweest. *(Opmerkingen. Gelach)*

Wat de sociaalpreventieve actoren betreft, deel ik uw mening dat ze meestal essentieel zijn om een LIVC goed te laten werken. Ik heb dat ook altijd zo gesteld. Dit maakt nu net deel uit van de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord. We zullen dit hier zeker aan toevoegen. Dit is trouwens aan bod gekomen tijdens het bilateraal gesprek met federaal minister Jambon. Het is voor ons essentieel dat dit deel uitmaakt van de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord.

Wat uw eerste vraag betreft, kan ik antwoorden dat de FOD Binnenlandse Zaken de LIVC's monitort. Er zal zeer binnenkort een actuele stand van zaken komen die op de webstek van de FOD Binnenlandse Zaken kan worden geraadpleegd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Nadia Sminate aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de resultaten van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018

– 1934 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de bevindingen van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018 en het bevolkingsonderzoek 'Samenleven in Diversiteit 2017'

– 2077 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Michel Doomst

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, ik wil eerst melden dat ik in de titel van mijn vraag om uitleg een fout heb gemaakt. Het gaat niet om de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018, maar om de studie 'Samenleven in Diversiteit' (SID Survey).

De titel spreekt voor zich. De studie heeft onderzocht welke diversiteitskenmerken Vlaanderen bezit en ik heb hierin een aantal zeer positieve punten gelezen. Zo wordt de levenstevredenheid door de verschillende doelgroepen als zeer hoog ingeschat. De betrokkenen zijn ook heel positief over de inburgeringscursussen en over de cursussen Nederlands als tweede taal (NT2). Ik denk echter dat het iedereen ook is opgevallen dat uit de studie een aantal merkwaardige cijfers naar boven zijn gekomen die me heel erg hebben verontrust. Bijna vier op de tien Turkse Vlamingen vinden dat de eigen religieuze wetten boven onze wetten moeten staan. In de Marokkaanse gemeenschap is dat iets minder, maar met 23 procent in mijn ogen nog veel te veel.

Minister, wat zijn volgens u de belangrijkste vaststellingen in dit dossier? Op welke wijze zult u in uw beleid rekening houden met de vaststellingen in het onderzoek? Ik heb het dan uiteraard voornamelijk over de bevinding die me het meest verontrust, namelijk dat religieuze wetten boven onze Belgische wetten zouden moeten staan.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik heb gemerkt dat ook andere Vlaamse volksvertegenwoordigers in dit onderzoek geïnteresseerd zijn. Het gaat eigenlijk om twee studies die een beetje samenvallend zijn gepresenteerd en waarin we zeer veel informatie en een aantal belangrijke en opvallende vaststellingen kunnen terugvinden.

Als we zien dat 20,5 procent van de bevolking van het Vlaamse Gewest van buitenlandse herkomst is, moeten we zeggen dat dit veel is en dat dit snel evolueert. In een aantal gemeenten gaat het zelfs om meer dan 50 procent. Dat is bijzonder significant voor het beleid.

Daar staat dan in negatieve zin tegenover dat personen van buitenlandse herkomst niet allemaal en niet voldoende volwaardig aan onze samenleving participeren. Ik wil een zwart-witverhaal vertellen, maar in het rapport zijn in dit verband toch belangrijke cijfers terug te vinden. Wat de media heeft gehaald en waar net al naar is verwezen, is de vaststelling dat vier op tien personen van Turkse herkomst van oordeel zijn dat de regels van hun geloof op de Belgische wetten moeten voorgaan.

Er zijn ook heel wat elementen terug te vinden die we volgens mij veeleer positief inschatten. Dat zeven tot acht personen op de tien hebben aangegeven dat de inburgeringscursussen hen zeer goed hebben geholpen, vind ik een zeer belangrijk signaal.

De cijfers tonen aan dat het Vlaamse Gewest een populaire bestemming is voor vreemdelingen die eerst nog in een ander gewest in dit land hebben gewoond. Zowel vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als vanuit het Waalse Gewest maken meer vreemdelingen de verhuisbeweging naar Vlaanderen dan omgekeerd het geval is. Dit heeft wellicht te maken met de verschillende sociaal-economische ontwikkelingen en de tewerkstellingskansen in het Vlaamse Gewest.

Samengevat tonen de cijfers en het rapport onomstotelijk aan dat Vlaanderen een zeer diverse regio is. Als 20,5 procent van de bevolking van een regio van buitenlandse herkomst is, moet die regio niet divers worden. Die regio is dat gewoon al. Dat is dan een gegeven voor elke beleidsmaker en voor elk programmapunt in het beleid.

Minister, de vaststellingen in beide rapporten lopen ook door zowat alle beleidsdomeinen heen. Het gaat om wonen, onderwijs, werk of integratie. Dit zijn allemaal zaken die de hele Vlaamse Regering en niet enkel de minister van Inburgering en Integratie tot actie moeten en kunnen aanzetten, maar het is wel aan u dat ik een aantal vragen zou willen stellen.

Minister, welke conclusies verdienen volgens u prioritaire aandacht?

Beoogt u een interdisciplinaire aanpak waarbij onder meer ook de ministers van Werk en Onderwijs betrokken worden?

In bepaalde gemeenten ligt het aandeel personen van buitenlandse herkomst boven de 50 procent. Het gaat dan onder meer over Maasmechelen, Genk, Machelen en Vilvoorde. Wordt een meer specifieke ondersteuning overwogen voor die gemeenten om deze uitdagingen aan te pakken?

Een van de opvallende zaken die men in het rapport terugvindt, is dat personen van buitenlandse herkomst en dan vooral personen van niet-EU-herkomst niet volwaardig participeren aan onze samenleving. Welke inspanningen zullen bijkomend geleverd worden om die participatie wel een volwaardig karakter te geven?

Opvallend is ook de vaststelling dat vier op de tien personen van de Turkse herkomstsgroep van oordeel is dat de regels van hun geloof altijd moeten voorgaan op de Belgische wetten. Welke conclusies trekt u uit deze vaststelling?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijn antwoord is redelijk lang omdat er initieel vier vraagstellers waren. Ik heb een aantal zaken geschrapt, bijvoorbeeld wanneer het gaat over vragen die enkel door de heer Janssens waren gesteld.

Een deel van de survey is donderdag al aan bod gekomen in de commissie Gelijke Kansen. Het ging toen onder meer over het aanvaarden van holebiseksualiteit, maar ik zal daar hier nog dieper op ingaan. Ik heb toen een korte inleiding gegeven die ik hier nog eens wil herhalen, namelijk dat de SID-survey absoluut niet is opgesteld als een beleidsevaluatie-instrument. Het is in de eerste plaats een instrument om de temperatuur in de samenleving te meten. Daarvoor werden, naast de Belgische herkomstsgroep, de vijf grootste herkomstgroepen waar ook de herkomstkloof groot is, bevraagd. Het gaat om personen van Marokkaanse, Turkse, Poolse, Roemeense en Congolese herkomst. 4491 respondenten hebben deelgenomen aan de enquête. De enquête is per herkomstgroep representatief naar geslacht, leeftijd, nationaliteitshistoriek en graad van verstedelijking.

Dit is wel degelijk een representatief onderzoek. Het is de eerste keer dat een dergelijke grootschalige en brede bevraging plaatsvond. Tot voorheen konden we aspecten zoals sociale samenhang, interculturele contacten, taalgebruik, wederzijdse houdingen, identiteitsbeleving, enzovoort niet in beeld brengen.

Verschillende mensen hebben dit onderzoek al geloofd, bijvoorbeeld een onverdachte bron, professor Elchardus, die in het panel zat bij de voorstelling van deze survey. Hij zei dat het heel goed is dat dit voor de eerste keer gebeurt, dat het een goede steekproef is en dat het een representatief beeld geeft van hoe het er in Vlaanderen aan toe gaat.

De resultaten die vorige week zijn voorgesteld, zijn de eerste beschrijvende analyses. Ik wil dat hier vandaag nogmaals onderstrepen, ik heb dat ook vorige week en in de media al gedaan. Vandaag is het immers nog te vroeg om de oorzaken al volledig in beeld te hebben. Daarvoor zijn meervoudige analyses nodig waarbij rekening gehouden wordt met verschillende achtergrondkenmerken. Die analyses worden de komende maanden en jaren uitgevoerd.

Het is de ambitie deze bevraging elke vier à vijf jaar te herhalen. Het gaat hier dus om het begin van een longitudinaal onderzoek, wat op termijn zal toelaten om evoluties vast te stellen. Het is belangrijk om over die informatie te kunnen beschikken.

Het integrale rapport van de SID-survey telt meer dan driehonderd pagina's. Ik ga hier dus geen voorstelling geven van alle resultaten. Ik neem aan dat wie interesse heeft, die survey al heeft geraadpleegd. U vindt die integraal terug op we website www.samenleven-in-diversiteit.be.

Wat zijn voor mij de belangrijkste aandachtspunten, dus eigenlijk de alarmsignalen, als ik ze zo even mag noemen, en hoe gaan we daar concreet beleidsmatig mee om? Uit de survey blijkt dat een groot aandeel respondenten van Turkse herkomst, maar ook van Marokkaanse herkomst, het eens zijn met de stelling dat de regels van hun geloof altijd moeten voorgaan op de Belgische wetten. Onder andere mevrouw Sminate heeft dat aangehaald. Meer concreet gaat het om 39 procent bij mensen van Turkse herkomst en 23 procent bij mensen van Marokkaanse herkomst. 7 procent van de respondenten van Marokkaanse herkomst heeft begrip voor mensen die in naam van extremistische groeperingen geweld gebruiken. Dat is toch wel een zeer groot alarmsignaal, lijkt me.

Welke beleidsmatige initiatieven lopen er momenteel? Ik heb daarnet in mijn inleiding al gezegd dat al die data nog dieper en verder zullen worden geanalyseerd, om daar echt conclusies en oorzaken aan te kunnen koppelen, maar wat doen we momenteel al aan dit grote alarmsignaal? U weet dat ik vanuit mijn bevoegdheid voor het binnenlands bestuur instaat voor de coördinatie van het actieplan ter preventie van radicalisering en polarisering. Op woensdag 20 juni, als ik me niet vergis, en ik kijk naar de voorzitter van die commissie, zal de nieuwe voortgangsrapportage ter zake uitgebreid worden toegelicht. Een van de beleidslijnen in dat actieplan is het mobiliseren van het middenveld om tegengeluiden luider te laten klinken. Er wordt sterk ingezet op boodschappen en verhalen die het extremistisch discours ondermijnen. Zo ondersteun ik vanuit mijn bevoegdheid elf projecten vanuit het middenveld om dergelijke boodschappen en verhalen luider en duidelijker te kunnen laten klinken.

Dit is echter natuurlijk niet alleen een taak van de overheid. Ik verwacht ook van de gemeenschappen – ik weet dat dat een containerbegrip is, maar in dit debat kan ik niet anders dan die term gebruiken – dat ze zelf hun verantwoordelijkheid nemen door de kernwaarden van onze seculiere, democratische rechtsstaat mee te verdedigen en vooral ook vanuit die gemeenschappen mee uit te dragen. Ik denk dat ze absoluut een voorbeeldfunctie hebben, ook tegenover die mensen, en 7 procent van de respondenten, dat vind ik echt wel alarmerend. Wij moeten als

overheid onze verantwoordelijkheid nemen, wij doen dat ook, maar het zijn de gemeenschappen zelf ook die hun verantwoordelijkheid moeten nemen in dezen.

Een tweede alarmbel is wat mij betreft de acceptatie van gendergelijkheid, dus de gelijkheid tussen man en vrouw, en nog meer die van holebiseksualiteit. Dat blijkt een zeer groot knelpunt te zijn bij de bevraagde buitenlandse herkomstgroepen. We zien dat in belangrijke mate bij de respondenten van Turkse, Marokkaanse en Congolese herkomst, maar ook bij de respondenten van Poolse en Roemeense herkomst ligt de acceptatie beduidend lager dan bij de Belgische herkomstgroep. Ik neem het tabelletje op pagina 266 van de survey er eventjes bij om dat te illustreren. De vraag werd gesteld of men het oké zou vinden als zijn kind een partner van hetzelfde geslacht zou hebben. Daarop zei 75 procent van de respondenten van Marokkaanse herkomst het daar absoluut mee oneens te zijn, net als 81 procent van de respondenten van Turkse herkomst en 75 procent van de mensen van Congolese herkomst. Dat is anno 2018 onaanvaardbaar, denk ik, en iets dat we niet moeten tolereren in dit toch wel redelijk gastvrij, tolerant en open Vlaanderen.

Wat doen wij daar momenteel al aan? Ik heb het donderdag al eens gezegd, maar zal het toch nog eens herhalen: vanuit mijn bevoegdheid inzake het gelijkheidsbeleid loopt er momenteel een oproep Intersectionaliteit, die zich specifiek richt op experimentele en innoverende projecten op de kruispunten tussen gender en seksuele identiteit enerzijds en herkomst anderzijds. De focus ligt op projecten die de emancipatie bevorderen van mensen die zich op die kruispunten bevinden, en op het wegwerken van drempels in hun omgeving. U weet ook, en dat heb ik donderdag ook gezegd in de commissie, dat we ook een oproep hebben gelanceerd om holebiseksualiteit en de gelijkheid tussen man en vrouw aanvaardbaar te maken binnen de groepen van andere herkomst, als ik ze eventjes zo mag noemen. We hebben beslist dat niet vanuit de overheid zelf te zullen doen. Ik denk dat het goed is dat zelforganisaties binnen de gemeenschappen daar zelf mee aan de slag gaan. Die projectoproep heeft in een of andere krant ook op de voorpagina gestaan. Men kan nog tot 11 juni projecten indienen. Er is een organisatie van mensen met een vreemde herkomst waarvan toch wel bekend is dat ze pleit voor het aanvaarden van holebiseksualiteit en de gelijkheid van man en vrouw en dergelijke meer. Als je de webstek van die organisatie opent, dan lees je dat meteen. Ik vond het dan ook heel jammer dat die organisatie op de vraag die een journalist stelde wat ze van die projectoproep vond, antwoordde veel belangrijkere zaken te doen te hebben, namelijk het bestrijden van racisme. Dat vind ik verdomd jammer. Moet racisme worden bestreden? Ja, natuurlijk wel, maar als de zin van je bestaan als organisatie het aanvaardbaar maken van holebiseksualiteit en de gelijkheid tussen man en vrouw bij de vreemdeherkomstgroepen is, dan vind ik het toch wel zeer vreemd dat je dan zo'n antwoord geeft. Maar bon, dat is voor hun rekening, niet voor die van mij.

Ik wil u ook nog meegeven dat we de acceptatie van holebiseksualiteit en gendergelijkheid, de gelijkheid tussen man en vrouw, ook steeds meer zijn gaan benadrukken in onze cursussen Maatschappelijke Oriëntatie die deel uitmaken van het inburgeringstraject. Daar komt dat ook veel meer dan vroeger aan bod.

Een derde alarmbel wat mij betreft is de vaststelling dat vrouwen van Marokkaanse en Turkse herkomst ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt. Op die manier blijft er veel talent onbenut, en bovendien blijven vrouwen zo veel te afhankelijk van hun partner, wat we anno 2018 toch ook niet zo oké kunnen vinden.

Welke zijn de beleidsmatige initiatieven die momenteel al lopen? Er is een specifiek inburgeringsaanbod voor laaggeletterde moeders met jonge kinderen, om hen beter te integreren in onze samenleving. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met de centra voor basiseducatie (CBE's) en Kind en Gezin. Door die

vrouwen vertrouwd te maken met onder andere kinderopvang, kleuteronderwijs enzovoort, kunnen ook drempels naar de arbeidsmarkt worden weggewerkt.

Belangrijk in dit kader is het doorbreken van vastgeroeste rolpatronen. U kent ze: de vrouw aan de haard, de man gaat uit werken. Daar moeten we van af. Ook hier zet ik op in via mijn gelijkekansenbeleid.

Ik verwijs naar het antwoord van collega Muyters op een vraag om uitleg van mevrouw Kherbache over deze thematiek die aan bod kwam in de commissie van 24 mei, waar minister Muyters verwees naar het beleid 'Focus op Talent'. Dat beleid richt zich op drie sporen: activeren van talenten, investeren in talenten en vooroordelen doorbreken; het non-discriminatiebeleid via sensibilisering en via zelfregulerende initiatieven vanuit de sectoren; de lopende VIONA-leerstoel (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarkttrapportering) Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt, mede door ons – door mij dus – gesubsidieerd, waarin onderzoek wordt verricht naar de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen van buitenlandse herkomst.

Een vierde alarmbel in mijn ogen zijn de verschillende resultaten uit de SID-survey (Samenleven in Diversiteit). Die wijzen op een gebrekkige binding of zelfs segregatie. Ik vind dat een groot probleem. De grote meerderheid van de respondenten heeft soms, zelden of nooit het gevoel als Belg te worden beschouwd. Men voelt zich in de eerste plaats nog steeds verbonden met het herkomstland. Meer dan de helft – meer dan de helft, collega's – van de personen van Turkse, Poolse en Roemeense herkomst vindt dat er te veel personen van buitenlandse herkomst in België wonen. Ik weet niet wat ze daar juist mee bedoelen. Dat moeten we dus verder onderzoeken. Met andere woorden, ook bij de buitenlandse herkomstgroepen zijn er vaak kritische attitudes ten aanzien van diversiteit. Dat kan diversiteit zijn naar de autochtone bevolkingsgroep maar natuurlijk ook binnen de allochtone bevolkingsgroepen, als ik ze zo eventjes mag noemen.

Nog een kritisch punt is dat het aangaan van gemengde huwelijken vaak als een graadmeter voor diversiteit wordt beschouwd. Uit de SID-survey blijkt dat de partnerkeuze bij het merendeel van de respondenten iemand uit de eigen herkomstgroep betreft. Dat vind ik anno 2018 ook een grote alarmbel.

Er lopen al beleidsmatige initiatieven, los van het feit dat er nog bij komen, en dat alle data nog worden geanalyseerd door experts. Via het Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) worden verschillende projecten, voornamelijk in centrum-steden, ondersteund die als doelstelling hebben om actief en gedeeld burgerschap bij derdelanders te versterken, enerzijds door het verhogen van beleidsparticipatie en anderzijds door het stimuleren van de burgerzin. Bijvoorbeeld vaardigheden, attitudes en kennis over waarden en normen, democratie en pluralisme zijn absoluut belangrijk. Deze projecten gingen van start op 1 mei 2018, dus nog heel recent.

Tot slot, mijnheer Kennes, u had een specifieke vraag over de ondersteuning van steden en gemeenten om te kunnen omgaan met de uitdagingen inzake samenleven in diversiteit. U hebt een aantal gemeenten genoemd waar het aandeel personen van buitenlandse herkomst boven de 50 procent ligt, onder meer Maasmechelen, Genk, Machelen en Vilvoorde, en misschien vergeet ik er eentje. Het is belangrijk om niet enkel te kijken naar het aandeel personen van buitenlandse herkomst. De buitenlandse herkomstgroep in mijn gemeenten zoals Genk en Maasmechelen is anders dan deze in gemeenten in de Vlaamse Rand rond Brussel, om maar een voorbeeld te geven. In een grensgemeente zoals Maasmechelen wonen dan weer meer dan 3000 Nederlanders. Kortom, het is belangrijk om telkens oog te hebben voor de specifieke context van de gemeente. U hebt een paar gemeenten opgenoemd, mijnheer Kennes, maar ik neem aan dat u het ermee eens bent dat we rekening moeten houden met de specifieke situatie van elke gemeente op zich.

De Vlaamse overheid beschouwt de gemeenten als een prioritaire partner en neemt verschillende initiatieven om hen te ondersteunen bij het voeren van een lokaal integratiebeleid. De lokale integratiesubsidies werden, net als de andere sectorale subsidies, geïntegreerd in het Gemeentefonds. Dit biedt de gemeenten meer beleidsvrijheid.

In het kader van de vluchtelingencrisis hebben we aanvullend nog eens 22,5 miljoen euro vrijgemaakt om de gemeenten te ondersteunen. Dat verhaal kent u. Er werd ook 3 miljoen euro vrijgemaakt voor de ondersteuning van Vilvoorde, Dilbeek en Halle, gelet op de specifieke grootstedelijk problematieken. Gemeenten kunnen voor inhoudelijke ondersteuning ook terecht bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Zij hebben kennis en expertise rond verschillende thema's zoals taalbeleid, taalpromotie, toegankelijkheid, omgevingsanalyse, sociale cohesie, vrijwilligersinitiatieven enzovoort.

Daarnaast lanceerden we diverse projectoproepen die openstonden voor gemeenten of vaak zelfs exclusief gericht waren naar gemeenten. Ik geef u twee voorbeelden: de oproep met betrekking tot intergemeentelijke samenwerking rond integratie en de oproep met betrekking tot het stimuleren van actief en gedeeld burgerschap.

Het was een lang antwoord, maar er waren ook veel vragen. Het is een belangrijke en interessante survey met heel interessante data. Ik wil wel nog eens herhalen dat het niet de bedoeling was om het beleid hiermee te evalueren, maar wel gewoon eens de temperatuur te meten, voor de eerste keer, van een aantal aspecten waar we eigenlijk veronderstellingen konden maken, maar nu is het wetenschappelijk onderbouwd. Het is ook een representatief onderzoek. Veel mensen hebben de lof gezwaaid over dit onderzoek. We gaan het herhalen. Er zitten een aantal zeer positieve zaken in, maar er zitten ook grote alarmsignalen in. Ik hoop dat we met ons allen het lef hebben om die alarmbellen te benoemen en niet onder de mat te vegen, anders gaan we er nooit geraken met ons inclusief en multicultureel Vlaanderen anno 2018.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, u zegt dat het te vroeg is om de oorzaken van al die alarmsignalen te kennen.

Minister, ik kan dat aannemen. Ik denk dat het zeer positief is dat u hebt aangekondigd dat de komende maanden een analyse zal worden uitgevoerd.

Wat we wel weten, is wat de Vlaamse overheid in dit verband al heeft gedaan. U hebt gedurende een kwartier alle acties opgesomd die de afgelopen jaren zijn ondernomen. Als dat nog niet volstaat, denk ik dat het hoog tijd wordt om de individuele verantwoordelijkheid van die mensen en van die gemeenschappen zelf onder de aandacht te brengen. U hebt het reeds kort aangehaald. We moeten daar bijtellen dat die gemeenschappen vinden dat er te veel mensen van buitenlandse origine in hun buurt wonen en dat ze zelf vaak te weinig aan onze actieve samenleving deelnemen. Ik denk dat dit allemaal indicatoren zijn die erop wijzen dat het hoog tijd is niet enkel naar de overheid te kijken om dit probleem op te lossen. We moeten ook naar de gemeenschap zelf kijken. Wat ik nu zeg, is vaak een taboe, maar het mag niet meer onder de mat worden geveegd.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Minister, ik denk dat het een zeer goede zaak is dat een dergelijk grootschalig onderzoek wordt gevoerd. Het onderzoek is grootschalig en wetenschappelijk onderbouwd. Nu al staat vast dat het om de vier of vijf jaar zal worden herhaald. We moeten een beeld krijgen van hoe de zaken evolueren.

U hebt, net als ik in mijn vraagstelling, een aantal positieve zaken die hieruit naar voren komen, vermeld. Die zaken zijn bevestigend voor een gedeelte van het beleid, en goede trends moeten ook worden benoemd. Daarnaast hebt u wat aandacht besteed aan de knipperlichten. Dat is natuurlijk wat ons in de politiek altijd het meest bezighoudt. Over wat goed gaat, worden weinig vragen gesteld. In het Vlaams Parlement en op andere plaatsen focussen we ons veel op de zaken die knipperlichten doen afgaan of alarmbellen laten rinkelen.

Ik denk dat een beetje vertrouwen in evolutie belangrijk is. We zien dat er voor de mensen in Vlaanderen die niet van buitenlandse herkomst zijn, de voorbije veertig of vijftig jaar ook veel is veranderd. U hebt verwezen naar de opvattingen over het geloof, de acceptatie van holebi's, de ondervertegenwoordiging van vrouwen op de arbeidsmarkt en hoe op een aantal plaatsen soms gesegregeerd werd geleefd.

Ik denk dat we wat vertrouwen in evoluties moeten hebben, maar we hebben met betrekking tot radicalisering ook gezien dat evoluties plots heel snel in een negatieve richting kunnen gaan en zeer gevaarlijk kunnen zijn. We moeten dus waakzaam zijn en niet enkel de zaken afwachten. We kunnen niet zeggen dat het allemaal wel goed zal komen, want dat is al een paar keer door de feiten tegengesproken. Het is goed zaken te monitoren.

Ik ben ook blij dat u naar de rol van de zelforganisaties hebt verwezen. Indien we een mentaliteit of een overtuiging willen laten evolueren en veranderen, denk ik dat we dat niet van bovenaf kunnen opleggen. Een Franse socioloog heeft ooit het volgende geschreven: "On ne change pas la société par décret." Dat is natuurlijk waar. Door hen met regels en verboden te confronteren, zullen we mensen niet overtuigen of zal een verandering niet worden geïnterioriseerd. Het moet de bedoeling zijn dat de mensen bepaalde zaken zelf in vraag stellen en aansluiting vinden bij een aantal evoluties en veranderingen.

Als het om holebi's, tewerkstelling of partnerkeuze gaat, kunnen diverse rolmodellen een belangrijke bijdrage leveren. Het is echter ook belangrijk vanuit de politiek duidelijkheid te scheppen. Wat vinden we belangrijk? Wat zijn voor ons de rode lijnen die we niet overschreden willen zien? We moeten ook durven zeggen waar we een evolutie niet positief vinden.

In die zin biedt dit zeker mogelijkheden. Ik ben blij dat nu zo veel materiaal beschikbaar is. Gemeentebesturen, de Vlaamse overheid en de federale overheid, maar ook veel zelforganisaties, VDAB of het onderwijs, kunnen hiermee aan de slag. Ik denk dat er nu goed materiaal voorhanden is voor heel wat organisaties, instellingen en diensten.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord. Ik vind die survey zelf ook zeer interessant. Er wordt op een wetenschappelijke manier een totaalplaatje gemaakt. Zeker met betrekking tot een thematiek als samenleven en diversiteit is het goed te beschikken over een objectief terrein waar de meningen over de oplossingen kunnen botsen, maar waar tenminste een objectieve foto van de samenleving is gemaakt. Dat is zeer belangrijk. Ik hoef niet te zeggen dat ik vind dat dit ook met betrekking tot discriminatie zou moeten gebeuren om de welles-nietesdiscussie te overstijgen, maar dat geheel terzijde. Dit benadrukt het belang van een objectieve foto die de temperatuur meet. Daar ben ik het volkomen mee eens.

In de commissie Werk heb ik al eens een alarmsignaal gegeven met betrekking tot de onderparticipatie op de arbeidsmarkt van vrouwen met een migratieachtergrond. Zou u eens met minister Muyters kunnen vergaderen? U hebt hier een aanpak voorgesteld en u wilt met de zelforganisaties vergaderen. Kunt u een

projectoproep lanceren om dat ook te doen met de vrouwenbeweging en met de zelforganisaties die zich specifiek op deze groep focussen?

Het gaat niet altijd om vrouwen die bij VDAB zijn ingeschreven. Vaak participeren ze amper aan de samenleving, maar er zijn organisaties die deze vrouwen kunnen bereiken. Ik geloof heel sterk in de emanciperende kracht van het aanmoedigen, het vormen, het opleiden en het helpen tewerkstellen van die vrouwen.

We doen daar naar mijn mening nog veel te weinig. De aanpak in het antwoord dat ik heb gekregen van minister Muyters, gaat over wat er nu al gebeurt. Ik denk dat we daar nog een tandje bij moeten steken.

Wat de beleidsconclusies betreft, blijf ik op mijn honger wat het integratiepact betreft. Ik hoop echt, minister, dat met de signalen die in deze survey worden gegeven, zowel de positieve signalen als de alarmsignalen, het integratiepact een motor wordt om op het vlak van inburgering en integratie een tandje bij te steken en op het vlak van integratie in de ruime zin van het woord verder te gaan dan sensibilisering en de dialoog die men nu op gang heeft gebracht. Het mag toch wat meer zijn dan louter het benoemen van het probleem.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik denk dat iedereen heel blij is dat er eindelijk een compleet en betrouwbaar overzicht is van samenleving en diversiteit in Vlaanderen. Wat mevrouw Sminate heeft gezegd in haar repliek, is heel belangrijk. Een overheid – het maakt niet uit of het dan gaat over de Vlaamse overheid, een lokale overheid, de federale overheid of zelfs de Europese overheid – kan heel veel doen, maar er ligt ook nog altijd een heel grote verantwoordelijkheid bij de gemeenschappen zelf. Ik hoop dat we die mening allemaal delen en dat we niet altijd uitsluitend in de richting van de overheid kijken om alle problemen op te lossen.

Mevrouw Kherbache, wat uw opmerking over minister Muyters betreft: ik doe niets anders en ik doe niets liever dan samen te zitten met mijn lieftallige collega. Dat is geen enkel probleem, maar als ik me niet vergis, werkt het beleid 'Focus op talent' al samen met zelforganisaties. Ik denk dat minister Muyters daar absoluut het nut van inziet. Ik was eigenlijk van plan om daar zelf niets meer over te zeggen, maar u bent zelf over het belang van zelforganisaties begonnen. Ik geloof dat sommige zaken beter kunnen worden opgelost met de hulp van zelforganisaties dan door de Vlaamse overheid die dan met het vingertje wijst. Ik heb dat daarnet in mijn antwoord ook al gezegd.

Ik kom nog eens terug op het aanvaarden van gelijkheid tussen man en vrouw en halebiseksualiteit. Als u naar de webstek kijkt van de zelforganisatie Merhaba, ziet u wat in hun ogen hun bestaansrecht is, namelijk het aanvaardbaar maken van halebiseksualiteit en de gelijkheid tussen man en vrouw. Dat is in mijn ogen een zelforganisatie die positief zou moeten reageren op de projectoproep die op 11 juni afloopt. Zij zeggen dat zij wel een project zullen indienen maar dat ze zich daar eigenlijk niet mee bezighouden maar wel met racisme en discriminatie. Dan stel ik me echt wel vragen bij de bestaansreden van deze organisatie. Ik wil echter niet veralgemenen naar andere zelforganisaties.

Mevrouw Kherbache, ik ben net als u overtuigd van de belangrijke rol die zelforganisaties kunnen betekenen maar dan moeten ze hun rol wel serieus nemen en niet op de manier waarop Merhaba dat heeft gedaan in het kader van het aanvaardbaar maken van halebiseksualiteit en gelijkheid tussen man en vrouw.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de invoering van de AVG (algemene verordening gegevensbescherming) bij de lokale overheden – 2097 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Michel Doomst

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Mijn vraag gaat over de algemene verordening gegevensbescherming of GDPR, General Data Protection Regulation. Eind mei hebben we in het parlement een ontwerp van decreet goedgekeurd over de aanpassing van onze decreten aan de Europese verordening.

Deze problematiek leeft al een tijdje, vooral in de privésector en bij de overheden die weliswaar al wat beter voorbereid waren op de invoering van die nieuwe regelgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens en de privacyregels. Maar toch heerst er nogal wat ongerustheid, ook bij lokale besturen, over de impact van de invoering van die nieuwe regelgeving. We hebben dat kunnen lezen in de media, maar ook onze mailbox pilde de laatste weken uit van e-mails waarin wij moesten bevestigen dat we onze gegevens willen delen met bepaalde organisaties.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) signaleerde in haar nieuwsbrief van eind mei nog enkele struikelblokken en bezorgdheden over de implementatie van de GDPR bij de lokale besturen. Zo is de rol van de privacycommissie voor lokale besturen nog onduidelijk wanneer het gaat over het verlenen van machtigingen. Dat zou niet meer door de privacycommissie kunnen gebeuren maar rechtstreeks via de bronbeheerder, bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of het kadaster. Voor veel mensen is het nog niet duidelijk hoe dat allemaal moet worden geregeld.

De VVSG vraagt ook expliciet naar ondersteuning en overleg met de lokale besturen over deze regelgeving. Bij de meeste lokale besturen is er aandacht geweest en is er nog altijd aandacht voor die problematiek. Men werkt daar vaak intergemeentelijk voor samen.

In mijn gemeente, in mijn stad, liever – ik moet opletten wat ik zeg, want de burger kan meeluisteren, als ik 'gemeente' zeg, dan krijg ik op mijn donder als ik naar Izegem terugkeer – is het zo dat er wordt samengewerkt via Cipal. Daarbij wordt iemand aangesteld als bevoegd ambtenaar, als data protection officer (DPO). Ik denk dat heel veel gemeenten daarvoor intergemeentelijk samenwerken, dus op dat vlak is er wel een oplossing, weet men hoe men de regelgeving moet volgen, maar toch denk ik dat dit een thematiek is die organisatiebreed eigenlijk weinig leeft. We zien dat die specialisten, de IT'ers, die DPO-medewerker wel op de hoogte zijn, maar dat de andere medewerkers, bijvoorbeeld van de dienst Burgerlijke Stand of de dienst Bevolking, daar wel wat minder mee bezig zijn.

Minister, de VVSG detecteert dus een grote nood aan ondersteuning en overleg. Wat hebt u geleerd of wat leert u uit contacten met de lokale besturen en overheden over de implementatie van die GDPR? Hebt u kennis van struikelblokken en bezorgdheden die er nog overblijven bij de lokale besturen? Ik refereer enigszins aan wat de VVSG stelt. Bent u daarvan op de hoogte? Zijn dat daadwerkelijk struikelblokken? Zult u vanuit uw bevoegdheden lokale overheden ook de eerstkomende tijd, de eerstkomende maanden nog bij de implementatie van de GDPR ondersteunen? Zo ja, op welke manier? Bijvoorbeeld via vormingen allerhande?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, geachte leden, zoals u weet, is dit ontwerp van decreet vorige woensdag besproken en goedgekeurd in de plenaire vergadering, en twee weken ervoor of zoiets in de commissie. Dit is echter een specifieke vraag over de lokale besturen.

Mijnheer Maertens, uit de contacten met de lokale besturen en de berichtgeving van de VVSG hebben we geleerd dat er een zeer groot bewustzijn is bij de lokale besturen omtrent de AVG en dat er al heel wat inspanningen zijn gebeurd. Dat is uiteraard een zeer goede zaak. De gegevensbescherming is ook absoluut geen nieuw thema voor de lokale besturen, die al sinds 1992 onder meer de bestaande wet inzake de verwerking van persoonsgegevens moeten naleven. Er is dus al heel wat ervaring en er zijn ook al een aantal zaken ingevoerd.

Wat Vlaanderen betreft, wij hebben juridisch ons huiswerk gemaakt. Ik zal alles van vorige week in de plenaire vergadering niet herhalen. Met het decreet dat vorige week werd goedgekeurd, nemen we voor de lokale besturen een belangrijk stuk van de onduidelijkheid weg op enkele van de punten uit de VVSG-nieuwsbrief. Wat bijvoorbeeld de aanstelling van de functionarissen voor gegevensbescherming betreft, de bestaande veiligheidsconsulenten in de lokale besturen kunnen die functie op zich nemen voor zover ze voldoen aan de vereisten vermeld in de AVG. Het AVG-aanpassingsdecreet voorziet ook in een regeling op basis van protocollen die de gegevensuitwisseling conform de AVG moeten vastleggen. Dat is een andere onduidelijkheid die wordt weggenomen. Deze regeling vervangt de regeling met betrekking tot de machtigingen uit het decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, en geldt dus ook voor de lokale besturen.

Verdere duidelijkheid hangt ook af van de federale overheid. Zo is er voor bepaalde gegevensverwerkingen binnen de OCMW's, die lid zijn van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, een federale regeling in de maak. Als u daar meer info over wilt hebben, mag u de collega's aan de overkant van de straat aanspreken, maar ik heb al gezegd dat wij de eerste entiteit zijn in deze federale staatsstructuur die in ieder geval in overeenstemming is met de Europese verordening.

Het is goed dat de AVG sinds 25 mei van kracht is. Dat zet druk om de nodige inspanningen te doen en vooral een proces op te zetten waarbij het beschermen van persoonsgegevens continu de aandacht, mensen en middelen krijgt die nodig zijn. Mijnheer Maertens, dat is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de lokale besturen zelf, maar ik zal natuurlijk ook niet nalaten om verder te blijven inzetten op de ondersteuning hiervan, en daarmee kom ik vlotjes tot uw tweede vraag.

Er is al veel ondersteuning. Er zijn onder andere informatiesessies, en ook richtlijnen en sjablonen die worden aangeboden. Dat is ook al naar aanleiding van meerdere schriftelijke vragen aan bod gekomen en onder meer ook in deze commissie bij de bespreking van het ontwerp van decreet zelf, en ook naar aanleiding van de recente actuele vraag die een aantal weken geleden aan de minister-president werd gesteld.

Zetten we die ondersteuning nu voort? Het antwoord is zeer duidelijk ja, mijnheer Maertens. Er zijn diverse elementen. Ik laat verdere informatiesessies door de administratie inrichten. Daarnaast wordt de jurist van het agentschap Informatie Vlaanderen verder ingezet om deel te nemen aan de werkgroep informatieveiligheid van de VVSG en om vragen van lokale besturen met betrekking tot de AVG te kunnen beantwoorden. We stellen vanuit de Vlaamse overheid dus eigenlijk een belangrijk personeelslid vrij om de VVSG hierin te ondersteunen, wat de VVSG op haar beurt dan weer doet met de lokale besturen. Ook het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid zal verder een informerende rol kunnen blijven spelen.

Tot slot, met het AVG-aanpassingsdecreet hervormen we de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (VTC) tot een volwaardige

toezichthouder. Mevrouw Joosen heeft dat vorige week in de plenaire vergadering ook zeer goed en degelijk uitgelegd. Ook ten aanzien van de lokale besturen is dat daarmee natuurlijk in één klap gebeurd. De hervormde VTC moet de lokale besturen dan ook mee ondersteunen bij de implementatie van de AVG, bijvoorbeeld bij de protocollen voor gegevensdeling waarnaar ik daarnet ook heb verwezen. Het is daarbij onze uitdrukkelijke intentie om op basis van een samenwerkingsakkoord en een waarnemende afvaardiging van de federale hervormde Privacycommissie in de VTC te komen tot een consistente benadering ten aanzien van de lokale besturen, waarbij de rol van de toezichthouders zeer duidelijk is afgebakend.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Het is zeer positief dat er ondersteuning is, dat er infosessies zijn, sjablonen en richtlijnen voor de lokale besturen. Het is niet altijd eenvoudig. We kennen de schaal van de gemeenten in Vlaanderen. Ik spreek dan niet voor mijn stad, maar het gaat toch soms over heel kleine gemeenten in Vlaanderen, die in bepaalde gevallen misschien niet altijd even vlot en even correct zien komen wat er hangende is in Europa. We leren daaruit. Heel veel gemeenten werken daarom ook intergemeentelijk samen, om precies die uitdagingen gezamenlijk aan te gaan. Ik merk ook dat dat lukt. Weinig gemeenten hebben op zich problemen met de regelgeving en de omzetting daarvan. Alleen blijf ik wel zeggen dat dit voornamelijk iets is van de vakspecialisten, de IT'ers in de gemeenten. Het zal als stad, als gemeente, een kwestie zijn van ervoor te zorgen dat dit organisatiebreed wordt uitgedragen en dat ook de diensten burgerlijke stand, bevolking, ruimtelijke ordening en andere diensten die heel veel gegevens moeten uitwisselen en verspreiden die regelgeving kennen. Dat is dan uiteraard – daarin hebt u gelijk – de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf.

Daarom kunnen we het alleen maar toejuichen dat er infosessies blijven komen en dat die jurist vanuit de Vlaamse overheid wordt ingezet om de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten daarbij te ondersteunen. Want je zult maar die gemeente zijn die een fout maakt. De boetes zijn niet van de poes, zoals we weten. Het is dus van belang dat we daar zeker aandacht voor hebben. Een grote mate van steun vanuit de Vlaamse overheid is dan welkom, net als intergemeentelijke samenwerking op dat vlak.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Collega Maertens, alstublieft. Ik apprecieer uw vraag. En ik ben speciaal naar hier gekomen om het antwoord van de minister te horen. Waarvoor dank, minister. Maar ik apprecieer allerm minst dat hier andermaal wordt gesuggereerd dat kleine gemeenten het moeilijker zouden hebben met de implementatie van iets dergelijks dan grote steden, waartoe u zichzelf rekent. *(Gelach)*

Ik zie dat Roeselare, als stad van 60.000 inwoners, ook een beroep doet op een intergemeentelijke ambtenaar dienaangaande. En wij zitten inderdaad met het Midwestoverleg, met een gemeenschappelijke aanpak. We hebben via het Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg (CIPAL) DPO's die ter beschikking worden gesteld van de gemeenten. In een kleine organisatie – en dat is het voordeel – is het waarschijnlijk net iets gemakkelijker om iets dergelijks te implementeren, om mensen mee te doordringen van het verhaal. Want het gaat over veel meer dan louter en alleen de digitale gegevens die beschikbaar zijn. Het gaat ook over het afsluiten van openbare gebouwen, het gebruik van alarmen. Het is een attitude die bij het personeel moet worden ingebakken.

Ik stel vast dat wij dat als kleine gemeente heel behoorlijk aanpakken, samen met vele andere collega's in andere kleine gemeenten – en ik ben blij dat ik gemeente mag zeggen en niet stad moet zeggen. Ik denk niet dat wij beschaamd

moeten zijn. Ik wil nogmaals benadrukken dat het niets te maken heeft met de grootte van de gemeente of de manier waarop dat wordt aangepakt.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er werden geen bijkomende vragen gesteld. Ik zal mij niet mengen in de vete tussen Ledegem en Izegem. Misschien heeft de heer Maertens nog een afsluitend woord, maar ik heb er in ieder geval niets aan toe te voegen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Om de privacy te respecteren, zal ik niet ingaan op bepaalde details.

Mijnheer Dochy, u hebt mij misschien niet volledig begrepen. Ik heb vooral bewierookt dat er ondersteuning komt vanuit Vlaanderen en dat gemeenten zo slim zijn om intergemeentelijk samen te werken via CIPAL op dat vlak.

In bepaalde kleine gemeenten zal die informatiedoorstroming beter zijn dan in bepaalde andere. Of het nu een stad is, een gemeente, een grote stad of een kleine gemeente: overal kun je een diversiteit hebben aan informatiedoorstroming. Ik heb daarmee geen punt willen maken.

U zegt: 'Ik wil zeker geen stad zijn.' Maar Mese en Damme zijn ook steden, om historische redenen. Ik denk dat zij er trots op zijn een stad te zijn. Dat is ook zo in mijn geval. Izegem is ook een stad, om historische redenen.

Ik denk dat we dezelfde lijn hanteren. Het is goed dat die infodoorstroming er is en die moet er zo goed mogelijk zijn, ongeacht of het een stad is van 80.000, 100.000, 60.000, 20.000, 7000, 6000 of 5000 inwoners. Dat maakt niet uit. Het is goed dat de Vlaamse overheid die ondersteuning geeft en dat de gemeenten zo slim zijn om samen te werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.